

FOAIA POPORULUI

Organul partidului național-țărănesc.

Prețul gazetei:

Pe an 12 cor.
Pe jumătate de an . . . 6 „
Pentru agricultori pe an 6 „
Pentru străinătate . . . 16 „

Redacția și administrația:

Vatra Dornei.

Apare în fiecare Duminică.

Inseratele:

Un rând petit odată . . 12 bani
De două ori 18 „
De trei ori 24 „
Un nuțar costă 10 bani.

O săptămână de războiu.

Vatra Dornei, în 3 Septemvrie.

A sosit ceasul armatelor Pflanzer-Baltin, Linsingen și Böhm-Ermolli. Spuneam în rândurile trecute, că armatele aceste deocamdată au să păzească ceea ce am câștigat înainte, până ce oștirile din Polonia își vor fi isprăvit în parte misiunea lor.

Acuma oștirile noastre au înaintat în Polonia atât de departe, încât vine la rând înaintarea în Galiția răsăriteană. Oștirile generalilor Pflanzer-Baltin și Linsingen, cari acu de o lună stăteau aproape pe același loc, pe riurile Nistru și Złota Lipa, au început a înainta spre răsărit. Rușii cu toate întăriturile lor meșteșugite au trebuit să se retragă înaintea năvalei oștirilor noastre reculese dela riul Złota Lipa spre răsărit pe riul Strypa. Orașele Zloczow, Buczac, Zborow ș. a. se află iarăși în mâinile noastre. Mai spre nord oștirea generalului Puhallo după ocuparea însemnatului oraș Kowel a cucerit acum la întâia asalt cetatea Luck. De aici frontul nostru se îndoaie puțin la apus pentru ca apoi să se îndrepte alături de linia riului Bug iarăși spre nord.

Oștirile generalului Hindenburg, după cucerirea cetății Brest-Litowsk l-au luat pe dușman mai departe la fugă, mănându-l spre mlaștinele riului Pripet. Aice oștirea rusească e în primejdie să fie ruptă în două ca un băț, neputând

apoi să se puie în luptă ca până acum. Căci o împreunare a oștirilor despărțite s'ar putea face abia cu sute de kilometri mai înapoi, ceea ce ar însemna înfrângerea grea a Rușilor pentru lungă vreme.

Acuma Nemții s'au apropiat și de mica cetate ce li mai stă în cale, de Grodno. Din apus cetatea aceasta e acumă împrejmuită și peste scurt va cădea și ea, ca cele 12 cetăți rusești de până acumă.

Din nord Nemții se apropie de drumul de fier, care duce la Petersburg. Dacă-l vor tăia pe acesta, atunci oștirile rusești se vor găsi într-o situație foarte grea, pierzând una din cele mai însemnate legături cu interiorul împărăției lor.

Falnica armată rusească, care înainte de câteva luni încă visa să se odihnească în Budapesta și Viena, fuge acumă de luni încoace, hărțuită de noi, fără popas și fără ca să-și poată afla un sprijin. Pierderile ce le-a îndurat sunt unice în istoria războaielor. Comunicatul nostru oficios anunță, că dela începutul lui Mai, decî în decurs de patru luni, am prins 2100 ofițeri și 642.500 ostași ruși și li-am luat 394 tunuri și 1257 mașine de împușcat. Iar la aceasta comunicatul oficios german adaoge, că Rușii prinși dela 2 Mai încoace de noi și de Nemți fac mult peste un milion. Numai în cetatea Kowno au fost prinși 20.000 Ruși și luate 827 tunuri, iar la cucerirea cetății Nowo-Georgijewsk au fost

prinși 15 generali, 90.000 ostași ruși și au fost luate mult peste 1200 tunuri. Cifrele aceste sunt atât de colosale, încât ne îndoim, dacă Rușii vor mai putea rezista încă lungă vreme. Căci la pierderile aceste trebuie să numărăm mulțimea morților și răniților, încât nu credem să dăm greș, dacă vom socoti pierderile Rușilor în aceste patru luni din urmă cu 2 milioane de ostași. O armată, care pierde atâtea ostași din corpul ei, trebuie să piardă și din puterea ei. De aici ne putem și ușor explica, de ce Rușii se retrag cu atâta grabă.

Rusia a fost în timpul din urmă totdeauna țara revoltelor. Dacă pierderile aceste strașnice ar fi cunoscute în țară, atunci desigur poporul de mult s'ar fi răsculat în contra acelor, cari fără nici o cauză duc atâtea sute de mii de oameni nevinovați la măcel. Și nu se poate, ca poporul, tot așa ca după războiul ruso-japonez, să nu afle, cât de amar a fost înșelat. Iar atunci va porni ca un vârtej răscoală poporului, care îi va spulbera pe toți aceia, cari au atârnat acest războiu crunt.

Pe celelalte fronturi, în Franța și spre Italia, situația a rămas neschimbată. Italienii au mai tras vr'o câteva trante sănătoase, încât acum se pare că s'au mai astâmpărat puțin.

La Dardanele Englezii și Francezii au încercat atacuri noi, cari li-au costat peste 20.000 ostași pierduți.

*

Bine, neașteptat de bine ni merge nouă și aliaților noștri, Germania și Turcia. Aproape Europa întreagă s'a sculat asupra noastră, ca să ne doboare. Dar am pătruns prin vârtejul dela început, până ce s'au limpezit vederile și acum, stăpâni pe situație, ne îndreptăm cu admirație privirile la oștirile noastre, cari săvârșind minuni, ce nu s'au mai pomenit alte dăți, ne hărăzesc viitorul dorit.

Deci cu Dumnezeu tot înainte până la sfârșit!

**„Foaia Poporului“ să nu lipsească
din nici o casă țărănească.**

Rușii în Bucovina.

Tunurile vorbesc aci mereu în limba lor amenințătoare. Liniștea populației nu mai e turburată, căci nimeni nu se mai alarmează. S'au deprins oamenii și cu această muzică, pe care o aud de aproape un an de zile. La început, lucrul fusese nou, dar acum proverbul „deprinderea e a doua natură“ pare a fi căpătat afirmare. E un ce stabilit par'că în programul zilei, să auzi bubuituri. Și cum Rușii vor cu tot dinadinsul să mai pătrundă încă odată în frumoasa capitală a Bucovinei, ei nur vor cu nici un preț să se depărteze mult de porțile Cernăuțului și din când în când ni trimit câte un semn, care arată că mai trăiesc încă în megieșie: e un obuz de tun.

Situația Rușilor lângă Cernăuți se poate foarte mult asemăna cu situația noastră lângă Lemberg. Dar ceea ce am putut noi să facem într-o săptămână lângă Lemberg, nu pot face rușii în 10 luni lângă Cernăuți.

Rușii sunt la Boian și Nouăsuliță de 10 luni de zile. Și-au adus aci forțele din Odesa, destinate pentru Turcia, și au întreprins cele mai aprige asalturi din câte s'au pomenit, pentru a forța intrarea în Cernăuți. Ba erau așa de siguri că aceasta le va reuși, încât comandamentul rusesc a și telegrafiat statului său major că armata rusă și-a făcut intrarea triumfală în Cernăuți!

Când judecăm că Cernăuții nu sunt fortificați și când avem în vedere că Lembergul, unde au stat 10 luni, a fost întărit de ruși după cele mai moderne reguli tehnice, ne putem da seamă de marele nostru succes la Lemberg și de marea înfrângere a Rușilor.

Momentul se apropie însă văzînd cu ochii, când această neplăcută vecinătate va lua sfârșit. Rușii își numără acum momentele prezenței lor în apropiere de Cernăuți.

N'am uitat încă cuvintele generalisimului rusesc Nicolae Nikolajewicz, care s'a lăudat, Cernăuții nu vor fi părăsiți de Ruși „chiar cu riscul unor lupte de stradă“. Era pe vremea când Rușii ocupau încă Cernăuți și când deodată armata noastră li-a răsărit în spate. Am văzut că viteazul generalisim nu s'a ținut de cuvânt, ci a dat repede ordinul de retragere. Așa se va întâmpla și acum, când își va vedea decimată oștirea! S'a văzut că o luptă serioasă cu dușmanul Rușii au evitat-o în totdeauna, pentru că au văzut cu ce s'au ales, când au încercat un atac.

Vin și vin mereu cîrduri mari de Ruși dezarmați la Cernăuți. Acei cari nu sunt făcuți prizonieri în luptă, găsesc un alt mijloc să se predea. Mai dăunăzi strajele noastre de pe malul Prutului observară doi soldați ruși pe malul celalalt, înaintînd încet spre apă. Strajele puseră arma la ochiu. Dar văzînd că Rușii se dezbracă, nu-i bănuiau de intenții rele. Credeau că vor să se scalde. Deodată Rușii iau drumul înot spre

malul nostru, unde au început a plânge de bucurie că în sfârșit au scăpat de mizerie, foame și bătaie!

Strajele neputând prezenta ofițerului pe prizonieri în costumul lui Adam, au trimis un camarad pe malul celalalt să aducă uniforme.

Cazuri de aceste s'au repetat.

Aviatorii ruși (cei ce zboară cu mașina) și reflectoarele (mașini ce luminează noaptea departe) lor se străduiesc să „exploreze“, adică să vadă, ce face și unde este miliția noastră. Copiii fac glume mușcătoare pe socoteala lor. În timpul din urmă un aviator rus a aruncat o „epistolă de dragoste către Cernăuțeni“. Ii pare rău rusului că a trebuit să ia domiciliul silit în satele pustii, uitându-se de sus cu jale la atrăgătoarele bunătăți din oraș, din care nu se mai poate înfrupta. Vremurile de stăpânire nu-i slăbesc memoria... Traiul din belșug pe spatele Cernăuțenilor, „aprovizionarea fără plată“, „luarea“ obiectelor prețioase, deșertarea magazinelor, mobile, blăni, covoare, plane etc. etc. sunt amintiri așa de plăcute pentru supușii țarului Nicolae, încât doresc să se mai vadă măcar odată pe acest bine-cuvântat pământ!...

*

Între prizonierii ruși, aduși de curând se găsesc tineri de 17 ani și bătrâni de 55 de ani. E un contrast izbitor. Vezi copii și oameni gârboviți, cu bărbi albe.

Aceasta îmi aduce înaintea ochilor articolele de fanfară din gazetele din București plătite de Ruși, în care am citit că „rezervele rusești sunt nesecate“, că „n'au fost chemate toate contingentele“ etc. etc.

Să se ducă susținătorii acestor mofturi într'un lagăr de prizonieri din Austria și vor găsi acolo până și gardavonii (gardistii de stradă), pe cari Rusia înainte vreme nu i-a mobilizat în nici un războiu!

Prizonierii sunt obosiți. Sunt mulți români din Basarabia între dâșii. S'a trâmbitat în Rusia vestea că Austria este învinsă și că trupele sunt trimise aci ca „trupe de ocupațiune“. Când colo, ei trebuie să vadă cum austriacii înaintează pe teritoriul rusesc, ocupând Polonia și în loc să joace rolul de „trupe de ocupațiune“, soldații ruși sunt secerați de focul dușman și cum canoanele nostre cele mari deschid în pământ la fie-care impuscătură gropi de câte 6 metri în lărgime, care servesc de mormânt „trupelor de ocupațiune“!

Bieții ostași ruși sunt încredințați că războiul nu va mai dura mult, pentru că, spun ei, poporul e în contra lui.

*

Prizonierii originari din Basarabia și Curlandia povestesc că le este oprită corespondența în limba lor. Ba nici în tabără nu pot vorbi de cât rusește. Durerea acestor sclavi e de nedescris. Au fost duși să-și verse sângele, pentru Țar, dar n'au voie să se înțeleagă prin scrisori cu familiile lor în limba maternă. Nu-i așa că Rusia se poartă frumos cu popoarele de sub

vulturul său? Cazurile, când soldați basarabeni români, dând peste un român, — pe timpul când se aflau în Bucovina, — trebuiau să întrerupă conversația în românește la vederea unui rus, sunt numeroase și au fost deja arătate. Tremurau bieții soldați de frica cnutului! Cu toate aceste gazetele din România, plătite cu ruble sclipitoare, strigă în gura mare, ca Rusia e scăparea Românilor!

*

Pe timpul dominațiunii rusești, guvernatorul Evreinow făcea socializm revoluționar pe..., spatele Austriei. El făgăduia țăranilor că le va împărți degeaba pământurile boerilor, desființând marea proprietate. Făgăduiala era atrăgătoare.

Guvernatorul căuta să asigure Țarului dragostea, „noilor supuși“. El spunea țăranilor ruteni, că Rusia nu poate suferi nedreptatea ca boierii să adune tot pământul, pe când adevărata clasă muncitoare a pământului să fie roabă la boieri.

Am fi fost curioși să vedem ce s'ar fi întâmplat, dacă rușii ar fi rămas stăpâni în Bucovina și dacă țăranii ar fi avut curajul să ceară înfăptuirea făgăduiei guvernatorului. S'ar fi repetat cu siguranță scenele memorabile din sfînta Rusie, unde mișcările țărănești au fost înăbușite în sînge.

În Rusia nu se poate vorbi de drepturi și am vrea să se găsească cine-va care să poată susține, pe baza cifrelor și realității pure, că starea țăranimei din Rusia poate suferi chiar cea mai slabă asemănare cu aceea a țăranimei dela noi!

Dar departe de guvernatorul Evreinow de a lua în serios făgăduiala lui. El a vrut pur și simplu să infiltreze „ideile de echitate“ ale oblăduirii rusești pentru țăranime pentru ca, chiar dacă rușii vor dispărea de pe acest pământ, amintirea „frumoaselor scopuri“ muscăcești să fie transplantată din tată în fiu în pătura țărănească.

E un plan specific rusesc, de a sămăna idei revoluționare în casa altuia, dar când aceasta se întâmplă în casa proprie, să dai foc casei pentru a stărpi sămânța!

R...

Filimon Taniac.

Dezastrul Rusiei.

(Urmare.)

4. Nouă orientare diplomatică.

Din războaiele ei Rusia a ajuns la o nouă orientare în politica de externe. Războiul din Criocia a dovedit, că strămtorile Dardanelelor nu se pot cuceri fără consimțirea Angliei și a Franței. Războiul din 1877 și cel japonez a dovedit, că Rusia nu este în stare să învingă nici măcar pe cel mai slab protivnic. S'a pus deci pe lucru diplomația rusească și pe lângă continuarea sistemului de turburări în Balcani a cău-

tat tovarăși de luptă. Acești tovarăși din capul locului nu puteau să fie alții, decât Englezii și Francezii și în fine Italienii; doară aceste trei puteri au sprijinit pe Turci în războiul din Criocea. Anglia, care căuta mereu să-i încunjure pe Germani cu inimi, era ușor de câștigat; tot așa și Franța, care nu se lasă de dorul ei de revanșă pentru Alsacia-Lorena. Au urmat pertractări, din cari a ieșit întâiu o înțelegere cordială războiului european. Că înțelegerea era de mai mulți ani perfectă, însă încă nepregătită pentru războiu, s'a văzut cu ocazia anectării Bosniei și Herzegovinei în anul 1908—1909. Atunci numaidecât avea să izbucnească războiul tot din pricina Sârbilor, ca și acum; dacă n'a izbucnit, a fost de vină Anglia, de oarece încă nu era pregătită pe deplin; și lumea a crezut, că eforturile diplomației engleze nu au alt motiv, decât menținerea păcii și al echilibrului în Balcani!

Ceea, ce nu puteau Rușii să ajungă în contra voinței Angliei și Franței, adică cucerirea strâmtoarelor și nimicirea imperiului otoman, au pus la cale să ajungă nu numai cu voința, dar' chiar cu sprijinul acestor puteri. Ne îndoiim însă foarte a crede, că orientarea cea nouă în politica externă rusească va avea succesul dorit de diplomația triplei-înțelegeri, care a reușit să prindă în lațurile ei pe lângă Belgia nenorocită și pe Italia perfidă.

5. Rusia în alianță cu Anglia.

Nimicirea flotei spaniole numită Armada, în 1588 a fost o întâmplare foarte norocoasă pentru Anglia, căci acest eveniment a pus capăt puterii și priorității maritime a celui mai puternic concurent. Rămăsese pentru Anglia încă concurența celorlalte puteri maritime, Olanda și Franța. Oliver Cromvel, republicanul englez, a întărit însă flota Englezilor într'atâta, că a putut proclama în 1651 Actele de navigațiune, prin cari Anglia permisesse celorlalte națiuni numai importul produselor proprii, nimicind astfel comerțul aliatei din 1588, ce a fost Olanda. Actele de navigațiune au avut ca urmare între aliații de odinioară un războiu îndelungat care avea să decidă cui va rămânea superioritatea maritimă; dar acest războiu nu aduse nici o deciziune și abia întâmplarea norocoasă a suirei pe tronul Angliei alui Wilhelm de Orania, locotenentul Olandei, care a favorizat mărirea flotei engleze pe sama celei olandeze, a pus capăt concurenței maritime din partea aceasta. Aceeași soartă a avut și Franța; dintr'un războiu de opt ani, purtat și pe mare și pe uscat și pe amândouă hemisferele, Anglia a ieșit victorioasă și a ajuns în tratatul din Paris (1763) pe lângă dobândirea a imensei posesiuni franceze în Canada în mod definitiv la superioritatea maritimă în toată lumea. Fără nici un succes s'a opintit Napoleon cel Mare să doboare această superioritate maritimă, căci în lupta dela Trafalgar 1805 a fost nimicită cu totul flota aliaților Francezi și Spanioli. Cu o energie și consecvență admira-

bilă a urmărit Anglia de atunci încoace o politică maritimă, care tindea la cucerirea tuturor mărilor; flotele de războiu și de comerț ale Angliei sunt cele mai mari din toată lumea și bogăția Angliei, efectul politicii maritime, a ajuns să fie proverbială.

Iată însă, că chiar în zilele noastre se ivi pentru marina engleză o concurență nouă și neașteptată ș. a. din partea Germaniei. Avântul industriei germane nu putea să aducă roadele așteptate fără asigurarea unui export maritim. Exportul maritim însă nu depinde numai de numărul și dimensiunea vaselor de comerț ci în mare parte și de existența unei flote de războiu. Astfel Germania, căutând mereu noi teritorii să-și mărească și să-și întărească atât flota de comerț, precum și cea de războiu. Și într'adevăr Germania a reușit în cele din urmă două decenii să-și dobândească pozițiunea, de-a fi a doua putere maritimă cel puțin în Europa. Aceasta însă a fost și este în ochii Angliei o crimă nemaipomenită, și dorul, de a pedepsi această crimă, a influențat pe partea Angliei toate acțiunile și demersurile politicii externe. Și politica externă a Angliei din zilele noastre a avut o singură tendință, un singur scop și o singură țință; adică a încunjura Germania din toate părțile cu dușmani, cari la un moment și la un semnal aveau să se arunce asupra ei. Deci dară nu pentru micile naționalități, precum s'a exprimat Asquith în August 1914 în camera engleză și nu pentru apărarea Franței, precum s'a exprimat Churchill în Septembrie în adunarea din Liverpool, ci pentru nimicirea Germaniei a căutat Anglia aliați și a început un războiu, pentru care ea singură poartă cea mai mare responsabilitate.

Ușor a fost a afla aliați în contra Germaniei. Aliatul natural a fost Franța, care uitând de provincia frumoasă pe malurile râului Senegal, de înfrângerile sângeroase și nimicitoare dela Abukir și Trafalgar, nu are astăzi alt dor, decât redobândirea hotarelor istorice din Alsacia-Lorena, dor, care naturalmente nu se putea exprima altfel, decât prin un războiu de revanșă. Și numai o singură dificultate era de înlăturat, în ce privea realizarea alianței anglo-franceze, din care rezultă și politica războinică a Angliei; adică: flota engleză nu putea fi privită ca sucurs îndestulător într'un războiu care avea să se decidă pe uscat. Și Anglia a înlăturat dificultatea aceasta prin promisiunea, că va trimite imediat 150.000 de soldați din oștirea sa proprie ca sucurs pentru luptele pe uscat. Ce hazard! Să te pui în serviciul politicii englezești pentru 150.000 de oameni! Cu toate, că pricepem dorul poporului francez și din punct de vedere politic și din punct de vedere omenesc, trebuie să zicem: Ce hazard! Adecă Franței îi lipsiau 150.000 de oameni, ca să poată intra în doritul războiu de revanșă? O nu! Tocmeala s'a făcut pe altă bază. Nu că Franței îi lipseau acei 150.000 de oameni ca material viu de războiu, ci pentru că Anglia a trebuit să-și spele obra-

zul ei murdar și să deie un ajutor efectiv, ca semn de alianță războinică, căci materialul viu era de multă vreme asigurat din partea Rusiei pentru acele 20 sau 22 de miliarde plătite în aur franțuzesc ce avea să garanteze

1. desbinarea forțelor germane contra două fronturi de războiu,

2. angajarea forțelor austro-ungare, ca să nu poată da ajutor Germanilor și

3. victoria finală a triplei-înțelegeri.

Ura veche și neîmpăcată în contra imperiului habsburgic, eșecul total în politica balcanică, care nu a putut zădărnici anexiunea Bosniei și s'a blamat în momentul când blocul balcanic a fost spart pentru totdeauna, iată motivele pentru ce Rusia lui Isvolsky și alui Nicolai Nicolaievici a luat în scut afacerile Serbiei după atentatul criminal din Saraievo și a deslănțuit războiul la porunca Angliei, care singură a pus la cale acest războiu precum singură a putut să-l evite; căci nu din Paris și nici din Petersburg nu au pornit acea dorință de nimicire a Germaniei, ci din Londra, de oarece dubla alianță dintre Franța și Rusia, care a existat dela 1891 încoace nu a putut nimici nici dorința de pace poate prea exagerată a împăratului Franz Josef și nici expansiunile comerțului german.

Abia înțelegerea Angliei cu Franța din 1903/4 și cu Rusia din 1907 a stricat echilibrul european și a pus în perspectivă războiul de astăzi.

(Sfârșitul în numărul viitor.)

Cuvântarea

rostită de p. I. Avram, prof. de relig. în biserica Adormirii Maicei Domnului din Câmpulung, de ziua natală (18 August a. c.) a M. Sale Împăratului înaintea autorităților civile și militare, precum și a elevilor din loc.

Ilustre D-le consilier guvernial!

Prea venerabilor părinți!

Iubită junime!

Cu profundă emoție trebuie să-și aducă în zilele de azi fiecare supus austriac aminte de împăratul său, care ca împărat al păcii a condus soarta acestui imperiu vast peste o jumătate de secol și care acuma la adânci bătrânețe trebuie să întimpine zgomotul îngrozitor de furtună a celui mai strașnic și mai mare războiu din câte le cunoaște istoria. Multă tragică a implut cursul lung al vieții împăratului și multe lovituri a suportat. Totuși credem că nimic din aceste nu l'a lovit mai tare decât cruda soarte, care la necesitat tocmai pe pragul respectabilei vârste de 85 ani ai vieții sale, să scoată sabia! Câte zbuciumări grele trebuie să se fi petrecut în internul pacinicului împărat înainte de ce s'a hotărât la acest paș, la acest războiu îngrozitor, impus de dușman. Împăratul a zis-o aceasta popoarelor sale singur: „Mi-a fost dorința cea

mai fierbinte să devot anii, ce-mi sunt hărăziți de grația lui D-zeu, operilor de pace și să scutesc popoarele mele de jertfele și sarcinile grele ale războiului. Provedința a hotărât însă altfel. Uneltirile unui vrășmaș plin de ură M'au silit să scot sabia după mulți ani de pace spre apărarea onoarei monarhiei Mele, spre susținerea prestigiului și puterii ei, spre asigurarea integrității ei. Înzădar a întreprins guvernul Meu o ultimă încercare, ca să ajungă scopul, adică ca cinstea și demnitatea monarhiei Mele să rămână intacte, cu mijloace pacifice de a înduplica pe dușman printr'un avertisment serios la părăsirea căii apucate. Așa dară trebuie să pornesc ca să creez cu forța armată garanțiile indispensabile menite să asigure statelor Mele liniștea internă și pacea durabilă în afară.

Î-mi dau deplin seama de toate urmările hotărârei Mele și de răspunderea mea înaintea Celui Atotputernic. Mă încred în popoarele mele și în armata mea vitează și am credință în D-zeu că va duce armele la victorie!“

Vedem deci că numai prin o abnegație fără seamăn, uitând cu totul lui tot de persoana Sa și având în vedere numai binele popoarelor Sale a putut împăratul să aducă la executare hotărârea S'a și voința Sa înaltă a o preface în faptă. Cât de ușor ar fi fost pentru fiecare altul, care nu ar fi fost așa de pătruns de sentimentul de fier al datoriei Sale de-a se sustrage dela o așa de grea răspundere, mulțămindu-se numai cu făgădueli și a încredința sarcina de a se socoti cu dușmanul, altor umere mai tinere. Nimic n'ar fi fost mai explicabil din punct de vedere omenesc, decât ca bătrânul Monarh, care cu nimic în viață n'a fost cruțat printr'o — singură trăsătură de condeiu, printr'un singur gest să fi dispus, de-a fi ferit de grijele unui războiu. Monarhia întreagă ar fi înțeles dacă Monarhul, care prin șase și jum. decenii a preferat binele popoarelor Sale binelui Său propriu, acum în fine odată ar fi avut puțină considerare cu bătrânețele Sale; cu persoana Sa. Împăratul nostru însă a resignat la acest drept și n'a voit să facă întrebuintare legitimă de el. A mers fără să se clatine pe drumul care I l-a indicat severa datorință și a resistat ademenirii a ușura prezentul pe socoteala viitorului. Pe umerii Săi, încă destul de tari și neplecați, cu toate adâncile Sale bătrânețe, a trebuit să poarte sarcina, care n'a voit să o lase pe umerii altora. Istoria cunoaște puține exemple de atare abnegație și jertfă de sine și de aceea e și vie impresia ce a făcut-o împăratul asupra popoarelor prin hotărârea Sa înaltă. În momente de înșămănată istorică epocală, figura iubitului nostru stăpân s'a ridicat mai sus decât era, împăratul păcii a devenit împăratul cel mai viteaz, care din ziua, când s'a declarat războiul cu dușmanul, a reportat cea mai grea învingere, învingerea asupra Eului propriu și de aceea hotărârea Monarhului a stârnit o însuflețire, pe care contemporanii încă n'au văzut-o. Intr'un moment s'a aflat

întreaga Austrie într-o singură tabără și nime n'a stat mai mult la îndoială, că orice glas de partid sau personal trebuie să tacă, când împăratul singur știe să-și supună dorințele Sale domnești, cu totul lui tot marilor interese ale statului.

Astfel abnegația împăratului a însuflețit din nou imperiul și azi, după un an de muncă și jertfă, ce-au adus noroadale Austriei, fața vastului imperiu, e alta. Ceea ce se credea de unul sau de altul că e pierdut prin hotărîrea împăratului s'a aflat iarăși ca printr'un farmec: cimentarea imperiului într'un întreg fără deosebire de naționalități. Un atare înflăcărat entuziasm e posibil numai într'un organism bine disciplinat precum este statul nostru și de aceea nu ne mirăm când vedem că deja evenimentele din urmă au produs fructe îmbucurătoare; am aflat iarăși credința în noi, în steaua Austriei, credința în viitorul patriei. Aceasta de a o reîntări și deștepta a fost și va fi a împăratului cea mai prețuită faptă.

Monarhului, căruia i-a succes aceasta îi vor fi soldații Austro-Ungariei purure mulțumitori, că-ți vor jertfi tot ce au mai scump și mai bun. Popoarele Austriei mulțumesc împăratului viteaz, care neluând în privire persoana Sa, a adus întregului jertfa cea mai mare pe care și-o poate cineva închipui și făgăduesc că și în viitor vor ști a se supune interesului comun, intereselor statului. Împăratul să trăiască! A fost totdeauna cea mai caldă rugăciune pe care o mălăian în ziua de 18 August a fiecărui an, cu cea mai sfântă curățenie a sufletului. Și în ist an pe lângă steagurile, ce fâlăie vesele în aer, pe lângă cânticele, cari e răsună pretutindeni și făcliile, ce se aprind și clopoțele înaltă, la cer rugăciuni de mulțămăta cea mai profundă pentru sănătatea împăratului, voia Domnului a hotărît să se cutremure pământul de bubuitul tunurilor, să ardă focul năprasnic al războiului și să se sărbătorească fala războinică a oștilor Sale. Ca unui sfânt a voit D-zeu, ca să I-se ridice bătrânului Monarh altare, pe cari să se aducă jertfă suflete dușmane mii și mii, ca să se vadă cât de puternic este el între împărați. Cu sfințenie și adâncă sfială în fața acestei zile mărețe, acestei grandioase serbări aducem și noi Românii cu cea mai adâncă supunere și curată credință pe acest uriaș altar de jertfă, ridicat prea iubitului nostru stăpân și partea noastră și reînnoim cu toții jurământul nostru de fidelitate de a da viața și totul ce avem mai scump pentru patrie și Împărat. Această făgăduință este darul, ce-l aducem Împăratului în această sfântă zi.

Dragilor mei elevi! Frumos obicei e în biserica noastră, obiceiul adevărat, ca la zile mari copiii să felăcite pe părinții, elevii pe dascălii lor și amicii întreolaltă. Iubirea isvorită din sentimentul grațitudinii și supunerea credincioasă ne împreună pe noi azi aici de a serba-o în mod festiv ziua natală a prea glorioșului nostru Stăpân. Toate popoarele scumpei și marei noastre Austriei dacă și se deosebesc în graiu, sînt

strâns îmbinate în simțimintele lor pentru Împărat și azi pretutindene nu întâlnești decât numai frați de un suflet de-o inimă, de — un dor pentru Împăratul nostru iubit, arătând prin aceasta că se țin și'n praxă de deviza lui: cu puteri unite. Cu legitimă mândrie privește azi un popor pătruns de cel mai profund sentiment de mulțumire la prea glorioșul său Stăpân, care și-a îndeplinit prodata Sa cea atât de grea, ca Stăpânitor într'un mod atât de iminent. Suntem pătrunși de o bucurie indiscribibilă și de-o admirație sublimă, când lăsăm să treacă pe dinaintea ochilor noștri toate faptele Sale mărețe. Ce ni-a fost împăratul nostru în decursul binecuvântatei Sale domnii se află înscris nu numai în cartea istoriei, ci adânc e întipărit și'n inima fiecărui cetățean.

Dacă azi întreaga Austrie, se bucură de întocmirile și instituțiunile cele mai salutare, pe cari le-a activat prea bunul nostru Împărat numai spre binele supușilor Săi, apoi în prima linie are mai ales tinerimea școlară toată cauza să se bucure, căci Monarhul, știind că numai prin cultură e un popor tare și respectat, a grijit cu adevărată inimă părintească de crearea școlilor, acelor institute, acelor arsenale, unde se făuresc armele cele mai puternice contra celui mai înverșunat dușman, a întinericului. Dacă fiecare cetățean în sfera sa de activitate își îndeplinește cu conștiință dătorințele sale, atunci întreg organismul, cel numim stat, va prospicia spre salutia popoarelor și a patriei.

Deci propuneți-Vă și voi, iubii elevi, în această dispoziție sufletească și sublimă, a serbării de azi, firm, a vă îndeplini toate dătorințele voastre cu credință neclintită și cu ascultare plină de bucurie. Cu speranță și încredere privește patria și Împăratul la voi, voi trebuie să deveniți, dacă veți îndeplini condițiile cerute și cu vrerea Celui de Sus, nu numai oameni cu poziții sociale înalte, ci totodată și cetățeni folositori bisericii și statului, scurt, fii credincioși ai patriei — mume. Prin aceasta îndepliniți ca elevi ai unui liceu de stat, înființat prin grația Împăratului pe cele mai frumoase și mai încântătoare plaiuri ale dulcele noastre Bucovine, unde prin poziția lui încunjurat de munți falnici și purure verzi, puteți fi inspirați spre tot ce este bun, nobil și frumos, îndepliniți zic, nu numai dorința prea luminatului nostru Stăpân în modul cel mai eminent, ci și speranțele părinților și dascălilor voștri.

Și acum, să rugăm pe Atotputernicul, care conduce destinele Stăpânitorilor și a popoarelor să ocrotească cu mâna Sa cea tare pe prea luminatul nostru Împărat și să-l lungiască firul scumpei Sale vieți spre binele și bucuria popoarelor Sale mult iubitoare până la cele mai extreme margini ale vârstei omenesti, iar asupra vrăjmașilor să-l dăruiască învingere strălucită până 'n sfășit.

Cântece de războiu.

Lauda ragheamentului 41.

Foaie verde șerpe 'n clește —
 Ragheamentu 'n drum pornește
 Fără teahună, fără teamă,
 Patruzăci și unu-l cheamă.
 Și la tug în vagonzițuri
 Împodobesc cu flori cepița
 Și tot cântă cătănește...
 Cine-i comandăruiește?
 Cine 'n front mășăruiește?
 Obârștu și obârștlaităni,
 Maiori, căpchitani și laităni,
 Obărlaităni și cadeți
 Și felfebri cu musteți.
 Și-apoi șarje mici și mari
 Fireri, fraitări și caprari.
 Și-am pornit încolo încoace
 Întăiu luptând cu cazacii
 La Husiatyn c'o brigadă,
 Unde-am ucis o gramadă.
 La Rarancea apoi ni-o dus
 În douăzăci și trii August:
 Patru mașingveruri, frate.
 În știurm luând pe neașteptate.
 Ghenărariu într'un befel
 Ni-o lăudat hăt numușel.
 Lângă Halici la Bolșovțe
 În vremea zilei, sării, nopții
 Ni-am bătut și-am știurmuit
 Pân' rictug s'o poruncit.
 Horozana wielka 'i locul
 Unde ni-o 'ndrăgit norocul:
 Printr'o ploaie de patroane
 Douăsprezece canoane
 Și cu mulți Moscali am prins.
 Și-apoi spre Liov ni-o 'mpins.
 Hei! bătutu-ni-am aice
 Mai dihai încă ca voinicii,
 Mai cu seam' la Popielany
 Prin Septembrie amu un an.
 În pădure, prin trii zile,
 Moscali sute, mii nămile,
 Încercau să ne doboare.
 Nu un flăcău din noi moare...
 Obârșt Meyerhoffer cade. —
 La Cracovia ne scoate
 Un befel apoi în urmă. —
 Dar Moscalu mereu scurmă.
 Și 'n Octombrie la Augustowo
 Iarăși hai la luptă nouă
 În Polonia rusească.
 Patru zile să pocnească
 Pușca noastră austricească — —
 Dar noi furt ni-am tot ținut

Prin puhoiu am răsbătut,
 Unde mai strașnice nevoi,
 Acolo săriam și noi.
 În Decembrie, 'n optsprezece,
 Ragheamentu 'n Carpați trece,
 Strașnic suferind de frig,
 Dară are mult câștig:
 Ragheamentu cincizeci ș'sesă
 Dela Ruși la luptă esă...
 Noi, cu puști, și-ai noștri cu tunu
 Îl nimicirăm până 'n unu...
 Fără teahună și sminteală
 Fără gând la oboseală
 Petrecurăm până 'n Mai
 Și cuprins-am dealu Gaj.
 Sub Ermolli-Böhm trecurăm
 La Lemberg cu hurra 'n știurăm
 Tot în frunt' mășăruind,
 Rușii din Leov isbind.
 Ghenărariu ni-o lăudatu
 C'auzit-o și Împăratu,
 Iară noi 'n Galiția azi
 Ne batem și facem haz.
 Cruci tot curg pentru catane,
 Sute de mentelioane.
 Cui se pune unu 'n piept,
 Fasuiește bani cu drept
 'n venice lună pentru doi...
 La Lenungu de războiu.

(Dela un fost fecior la 41. reg

Știri mărunte.

Distincții. Pentru vitejie dovedită înaintea dușmanului au fost decorați pentru vitejie cu medalia de argint clasa I: sergent-majorul Nicolai Gavrilet, vice-sergenții Nicanor Rusu, Alexandru Bodnarescul, Vasile Găitan și Ilie Burac; iar cu medalia de argint clasa II-a: sergenții Eusebie Popovici, Grigorie Buta și Grigorie Latiș, corporalul George Ieremiciuc și infanteriștii Toader Pentelescul și Filimon Capră.

Caz de moarte. La Karlsbad, unde se dusesese să-și caute de sănătate, a repaosat în 22 August pâr. exarh Teofil Dimitrovici, paroh în Vatra Moldoviței, în etate de 59 de ani. Osemintele pămâtenale ale defunctului au fost depuse provizoriu în cimitirul din Karlsbad, pentru ca la timpul său să fie mutate la Vatra Moldoviței în cripta familială.

Două concerte în Vatra Dornei. Duminică, în 29 August, au aranjat profesorii și elevii gimnaziului din Câmpulung și Miercuri, în 1 Septembrie, profesorii și elevii gimnaziului românesc din Rădăuți, câte un concert în Vatra Dornei. Amândouă concertele au reușit foarte bine, având totodată și un succes mare.

rial, deoarece la amândouă s'au adunat sume frumoase pentru „Crucea roșă“. Cu prilejul acesta ne gândim, cât de bine ar fi, dacă din astfel de aranjări românești ar beneficia și comitetul de caritate pentru soldații români răniți din Viena.

Liceul de fete din Câmpulung. Aflăm că cu începutul anului școlar 1915/16 — fiind existența gimnaziului din Câmpulung asigurată — se va deschide și liceul de fete care din cauze necunoscute a dormit anul trecut. Avizăm deci publicul din Câmpulung și împrejurime să facă la timp toate pregătirile și să nu întârzie înscrierile cari vor avea loc odată cu înscrierile la gimnaziu. Detaluri vor urma.

Excursiune școlară. În 22 Iulie a. c. au făcut elevii gimnaziului din Câmpulung sub conducerea profesorilor Ioan Avram, dr. Iancu Cuparencu, dr. Ilarie Verenca și Dionisie cav. de Sorocean o excursiune la Pojorâta. Cu această ocazie a cântat corul gimnaziștilor în biserică sub conducerea măestrului dr. Verenca, iar prof. Ioan Avram a liturghisit dimpreună cu părinții Ianovici și Victor Percec din Ostra. Era înălțător să ascuți liturghia și să vezi de câtă evlavie era cuprins poporul care participase în număr foarte mare. La finea liturghiei a rostit părintele Avram un frumos discurs patriotic care a făcut o adâncă impresie asupra poporului. În sfârșit s'a făcut la propunerea d-lui Avram cu concursul părintelui Ianovici o frumoasă colectă în suma de 140 coroane pentru crucea roșă. Transmitem d-lor părinți pentru această faptă patriotică felicitările noastre și dorim ca toți preoții să urmeze pilda aceasta deamă de toată lauda. După liturghie au fost atât profesorii cât și elevii găzduiți în ospitala casă a d-lui Ianovici care dimpreună cu d-l Percec cu soția sa și drăgălașele domnișoare de casă i-a primit cu dragostea proverbială prea bine cunoscută la preoții români. — O astfel de liturghie în sobor a avut loc în Iulie și în Geminé la pâr. Dimitrie Perchinschi, la care au participat d-nii dr. Cuparencu și Ioan Avram care a rostit o frumoasă cuvântare patriotică amintind jertfele cari le-am adus și le vom aduce în aceste momente supreme pentru tron și dinastie. Mulțămim d-lui părinte Perchinschi pentru frumoasa inițiativă.

Examenele de maturitate la pedagogiu cu limba de propunere română și germană încep în 9 Septembrie 1915.

Sprijiți comitetul de caritate din Viena, care grijește de soldații români, ce se află bolnavi sau răniți în Viena și împrejurime. Contribuțiile bănești sunt a se trimite la adresa comitetului în Viena, I. Löwelstraße 8.

Calendarul săptămânei. Septembrie.

Stil nou	stil vechiu		
5	Duminică	Lupu	23 August
6	Luni	Eftichie	24 „
7	Marți	Fevronia	25 „
8	Miercuri	Adrian	26 „
9	Joi	Pimen	27 „
10	Vineri	Moise	28 „
11	Sâmbătă	Tăierea cap. sf. Ioan	29 „

Ultime știri din răsboiu.

Comunicat oficial de biroul de corespondență.

Frontul rusesc.

Viena, 3. Sept. Inimicul se retrage din Galiția de ost în tot locul pe linia Siretiului. Oștirile noastre urmăresc pe dușman la frontiera monarhiei, în nord dela Zalosce și în ost dela Brody. Trupele noastre atacă mereu pe dușman în regiunile dela Jasiolda de sus. Rușii au fost respinși din unele întărituri, cari le aveau și la marginea morăștiilor din aceste regiuni.

Frontul italian.

În regiunile dela frontiera Tirolului lângă Mangron și în sud dela Mori au fost încăierări mici, cari s'au finit cu respingerea completă a dușmanului. În regiunile Flitsch și în alte locuri de pe frontul din Sitoral urmează lupte cu tunuri și mine. Trupele noastre au respins de cătră seară un atac puternic în partea de sud a capului de pod de lângă Talmein.

Redactor responsabil: dr. Aurel cav. de Onciul.

Editor și proprietar: „Partidul Țărănesc“ din Bucovina. — Tipografia „Școala Română“ din Câmpulung.